

ELŐZETES.

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy évre — — 180 kor.

Fél évre — — 90 kor.

Egy negyed évre 45 kor.

Egy hóra — — 15 kor.

Nyilatkozási költségek megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG:

Aradi és csanádi egyesült
újságírók palotájában.

TELEFON-SZÁM: 102.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

Bulevardul Regina For-
mand 1. (Jussal főh. n. 22.)
TELEFON-SZÁM: 101.

Arad, 1920.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Szerda, február 4.

A pénteki ünnep programja

A városi prefekturára ma távirat érkezett a bucaresti központi kormány belügyminiszterétől, aki elrendeli, hogy február 6-án, az ónaptár szerint január 24-én pénteken a fejedelemségek és az összes románok egyesülésének évfordulóját meg kell ünnepelni a következő program szerint:

Egész napon át legteljesebb munkaszünet. Az összes köz- és magánépületekre nemzeti színű zászlót kell kitűzni. A kávéházak és nyilvános helyiségek délelőtt kilenctől tizenkét óráig és délután ketőtől öt óráig zárva tartandók. Délelőtt kilenc és fél órakor az összes aradi templomokban ünnepi istentisztelet tartandó, amelyen résztvesznek a tanárok vezetése alatt az iskolai tanulók és ezek szülei. A görög keleti román székesegyház előtt fél tíz órakor a katonaság részvétele mellett lesz az istentisztelet megünnepelve, amely után a kivonult csapatok diszfelvonást rendeznek. Délelőtt fél tizenegy órakor az összes aradi iskolákban ünnepély tartandó, amelyen az igazgatók, vagy a kielölt tanárok méltatni fogják a nap fontosságát. A Moise Nicoara líceum ünnepélyén résztvesznek egy a polgári, valamint a katonai hatóságok. Délután négytől öt óráig a városháza előtti téren katonazené fog játszani s itt el fogják járni a Hóra-táncot. Délután 5 órakor a városi színházban műkedvelői díszelőadás. Este nyolc óra után kezdődik a fáklyás menet, amelyet a katonaság rendez. A fáklyás menet katonazenekar mellett a városházától indul el és bejárja a főbb utvonalakat. A menet alkalmával a köz- és magánépületeket ki kell világítani, mint-hogy azonban a gyertyával való kivilágítás nagyon költséges, elegendő, ha a lakásokban felgyújtják a villanyt.

A pénteki ünnepre vonatkozólag dr. Roba polgármester a következő hirdetményt adta ki: Közhírré teszem, hogy a régi királyság területén egyesült fejedelemségek egyesülése emlékülne-pén, február 6-án, régi naptár szerint január hó 24-én Aradon szokásos pénteki hetipiac előtte való napot, február 5-én, esütörtökön tartatik meg.

— Aradvármegye egészségügyi bizottságának megatalkulása elől-jából, kérem a megyében lakó és orvosai gyakorlatot folytató összes orvosokat és állatorvosokat, továbbá az okleveles gyógytárlajdonosokat vagy bérleket, hogy pénteken, azaz: 1920. febr. 13-án, d. e. 10 órakor a vármegye-háza üléstermében megjelenni az-veskedjenek. Dr. Bradeau Atha-náz megyei főorvos.

Repülőgéppel a halál torkában.

(Elmondja Jionescu repülő-főhadnagy.)

Az „Aradi Közlöny” vasár-napi számában megemlékezünk arról a repülőgépkatasztrófáról, amely a volt Mittelmann-féle gyár és a Holt-Maros között történt. Felkerestük Jionescu George repülő főhadnagyot a lakásán és megkértük, mondja el nekünk a lezuhanás részleteit. — mi idézte elő a katasztrófát, hogyan sikerült neki a halál torkából megmenekülni? A szimpatikus fiatal katonatiszt következőképp adta elő az esetet:

— Előbb úgy volt, hogy Arad-ról valamennyi repülő Clujra repül, hogy ott részt vegyünk a királyi pár tiszteletére rendezett ünnepségen, közben értesítést kaptunk, hogy egyrészt a rossz időjárásra, másrészt az ottani nehéz elszállásolási viszonyokra való tekintettel, maradjanak itthon, s vegyünk részt az aradi ezred eskütételén. Vasárnap reggel felszereltük a gépeket, 11 órára volt jelezve, hogy a város felett repüljünk. A repülőtéren két próbarepülést végeztem és észrevettem, hogy a gép nem úgy működik, mint szokott. Ugy állítottam be, hogy a motor gyorsabb fordulatot tegyen és ezután a város fölé repültem. Négy perc alatt 1300 méter magasságban a város fölött voltam. A levegő olyan tiszta volt hogy egész jól láttam, hogy a városháza előtti téren a katonaság készen állott elvonulni a tábornok előtt. Később a motort lassítottam, hogy jobban tudjam megfigyelni, mi az oka annak, hogy a gép akadózik. Nemsokára azt észleltem, hogy komplikáció állott be, az apparátus leereszkedik. Egy pillanatig szem vesztettem el lélekjelenléteimet. Elkezdtem gondolkodni, hogy miként vegyem elő jét a küszöbön álló katasztrófának. Egész 750 métert jöttem le függőlegesen, amikor gépem ismét működni kezdett. Emlékezetem szerint ekkor a Bulevardul Regina Maria (Andrássy-tér) felett voltam. Innen a városháza felé repültem s itt tapasztaltam, hogy a gép megtagadta a szolgálatot s egyben tisztában voltam azzal, hogy a bal elkerülhetetlen. Ekkor

gondoltam először a halálra. Azonban nehogy a gép lezuhanásakor másokat is megöljön, — különféle aviatikai fogással elvittem a gépet egészen a városligetig. Akik a repülőgépet alulról megfigyelték, hallhatták, hogy a berregése nem a megszokott rendes. A gépet meg tudtam annyira javítani, hogy biztam abban, hogy eljuttatok vele egy térségig. Már alig tudtam 25 méterrel a házak felett repülni, amikor a liget fölé értem. Itt még annyira ura voltam a gépnek, hogy tudtam volna magasabbra emelkedni, de ez esetben a gép maga alá temetett volna. 250 méternyi távolságot tettem még meg, s magam előtt láttam a most már gyorsan beközelekedő katasztrófát. Hirtelen elvágtam a gyújtószinórt, hogy a motor megszűnjék működni és ezáltal elejét vettem annak, hogy a benzintartály felrobbanjon és a gép elégién. Amíg ezt tettem, a gép gyors tempóval leereszkedett a fák közé. Én a fejemet a gépbe dugtam, mert a repülő szárnyai folyton a mellemhez csapódtak. Míg én a gép belsejében leszámolva az életem, elbucszva enyéműtől, kezemet imára kulcsolva vártam a halált, a monometerben megöltöttem a homlokomat és balodalt közel a szemem felett hosszú mély sebet kaptam. Esméletemet nem vesztettem el, csak el voltam szédülve. A gépből magam szálltam ki és most utólmát mondtam azért, hogy a halál torkából immár negyedszer szerencsésen megmenekültem. Annak a derék aradi kórházi orvosnak pedig, aki első székelyben résztett, az Aradi Közlöny útján mondok halás köszönetet.

Kolcsak megszökött.

A „Renasterea” írja: Kolcsak ad mirális Irkutzból, ahol eddig fogva tartották, ismeretlen módon el-tűnt és senki sem tudja, hogy merre menekült. Az öt óráb katonákat egy reggelen az őparancsnok meggyilkolva találta Kolcsak szobájának ajtaja előtt. Szigorú vizsgálat indult meg az admirális kézrekerítése iránt.

Ferdinánd király Erdélyben.

CLUJ. (Kolozsvár.) Január harmincegyedikén délután három órakor érkezett meg Clujra Károly királyi herceg Bistricáról (Beszterce) külön vonaton. Fogadtatására megjelentek az állomáson az összes hivatali előkelőségek, Maniu Gyula, a kormányzótanács elnöke és Puskariu Sextil rektor vezetésével a trónörökös, amint a vasúti kocsiból kiszállott, dr. Periou városi prefektus üdvözölte. Négy óra után külön vonaton érkeztek a miniszterek és a külföldi megbízottak, akiket a kormányzó-tanács elnöke üdvözölt. Öt óra husz perckor robogott be a királyi part hózó udvari külön vonat és abból a királyi pár a román himnusz hangjai mellett szállott ki. A király Maniu Gyulával fogott kezét először, majd átvette a prefektustól a szokásos sötét és kenyeret, azután ellépett az előkelőségek sorfala előtt és megszólítással tüntette ki Hoványi Gyula nagyvárodi jogakadémiai dékánt, majd a szépen feldíszített váróterembe vevült, ahol a kolozsvári román nők hódolatát fogadta. A különböző fogadások után a király bevonult a városba, este tiszteletére bankett volt, amelyen azonban nem vett részt, hanem vaesoráját a lakásán kötötte el. Az egyetemi ünnep-gek másnap folytak le.

Spanyol és tifusz Aradon.

(Tisch dr. főorvos megnyugtató nyilatkozata.)

A városban olyan hírek terjedtek el, mintha járványszerűen lépett volna fel a spanyol-nátha, amely eddig több áldozatot szedett. Kérdést intéztünk ebben az ügyben dr. Tisch Mór városi főorvoshoz, aki a következő megnyugtató kijelentést tette:

— Ezután kívánom megnyugtanni a város közönségét. Spanyol-nátha járvány nincsen Aradon. Itt-ott történetek sp nyolcos-megbetegedések, de járványról nem lehet beszélni, legkevésbé arról, hogy a spanyol-nátha tömegesen szedné áldozatait. Legelőbb az orvosi hivatalhoz nem tettek jelentést. Orvondetes javulás állott be a kiütéses tifuszos megbetegedéseknél. Három nap óta egyetlen újabb esetet nem jelentettek be. A járványkórházban összesen 16 kiütéses tifuszos beteg van, ezek közül 14 katona, 1 postai alkalmazott és egy asszony van. A polgárság körében nincs megbetegedés. Eddig egyetlen haláleset sem fordult elő. Az volt a tervem, hogy a polgármester útján összehívatom az egészségügyi bizottságot, de az most elmarad, mert újabb megbetegedések nem történtek.

Negyedmillió követelés.

(Für a házastárs ellen.)

Megirtuk már, hogy Buchstál Róza aradi magánzórá egy kétszázhatvan ezer koronás keresetét adott be Garai Károly aradi butkereskedő, volt éjjeli mulatóhely tulajdonos ellen, akivel több mint tizenöt éve él már közös háztartásban. A keresetben Buchstál Róza eladja, hogy már 1904-ben Garai házassági ígéretnél arra bírta őt, hogy társul vegye be üzletébe és azóta minden jövedelmét Garaira költötte el. Tizenöt évén keresztül kétszázhatvan ezer koronát költött Garaira, azonban az ígérést nem váltotta be, hanem az üzletet 1915-ben eladta, amelyből neki nem juttatott egy fillért sem. Most arra kéri a bíróságot, hogy azt az összeget állítsa meg neki. Garai Károly az előzőekben irathoz azaz védekezik, hogy a társas szerződést kötött az ésszerűen, az üzlet nem ment jól, ő arra állandóan ráfizetett és így Buchstál Rózának semmi követelése nincsen. A perfelvétel már megvolt ebben az érdekes ügyben és az érdemleges tárgyalást ma tartotta meg a törvényszék polári tanácsa. A bíróság zárt tárgyalást rendelt, ítéletre nem került sor. Az egykori gazdag mulatóhely tulajdonosát most annyira elszegényedett, hogy szegényjegen perel és érdekes dolog, hogy dacára a perlekedésnek, a két perlekedő fél még mindig vadházasságban él egymással.

Szombaton indul a repatriáló vonat.

A repatriáló hivatalban ma azt az értesítést kaptuk, hogy a hó 7-én szombaton indul el Aradról a repatriáló vonat, amellyel száz-tíz egyének kell eltávoznia. A repatriáltak legnagyobb része Aradon rekedt idegen illetőségű, akik kérték az elutazásukat. Mindössze hat család van, amelynek távozását a hivatal rendezte el. A repatriáló hivatal ezután hívja fel mindazokat, akik a szombati vonattal távoznak, hogy legkésőbb a hó 5-én délután 6 óráig váltsák ki a hivatalban igazolványukat. Figyelmezteti a hivatal a repatriáltakat, hogy csak annyi eleséget vigyenek magukkal, amennyire okvetlenül szükségük van, mert a többit el fogják tőlük kobozni.

A repatriáló hivatal vezetését a mai napon Vátián Aurél, a hivatal eddigi titkára vette át. A hivatalt a hét végén beosztják az államrendőrség kebelébe, ahol a bejelentő hivatal mellett nyer elhelyezést. Ugyanez ide kerül a lakáshivatal is, amelynek elnöke, dr. Botiák Elek már le is mondott állásáról. A rendőrségen ugyan kreált ügyosztálynak Horváth rendőrkapitány lesz a vezetője. Az új ügyosztály a felső kereskedelmi iskolában nyer elhelyezést. A repatriáló hivatal az új ügyosztály kebelében Vátián vezetésével mellett önállóan fog működni.

Pénzszekrény, casseták

minden nagyságban 208

AUREL BOGSCH

Strada Alexandri 1. (Safac-utca.)

Zavarok a kávéházi-adó miatt.

(Az első nap eredménye.)

Általános a panasz a kávéosok és a vendéglősök között az ismeretes kávéházi adórendelet miatt, amely annyi surlódásra ad okot a vendégek és a kávéházi személynél, de különösen a főpincérek között. Mint ismeretes, a város a temesvári mintára életbe léptette a kávéházi adót, azonban a temesvári rendeletről eltérően, a fogyasztott ételek és italok után öt százalékot, amelyet azután a kávéosok kötelesek minden hónap elején a város pénztárába befizetni. Az adóösszeg behajtásával a főpincérek vannak megbízva és ez okozza a rengeteg surlódást. Mint ismeretes, a közönségnek nincsen aprópénze, különösen fil-lérben van nagy hiány, ami tudva levőleg még hétében is ritka pénz nem volt. Sokszor két-három fillérre megy ki a százalékok összege és mivel sem a pincérnek, sem a vendégnek nincsen pénzénze, az összeget a főpincér kikerekíti fiz fillérre és minden egyes esetben a vendég károsodik. Az

első nap a közönség sehogyssem akarta megszórni az új adót és sokan nem is fizették azt meg, a mi sok esetben kínos jelenetekre adott alkalmat. A köztisztviselők mentesek az adófizetéstől, azonban mindenki köteles igazolni köz tisztviselői voltát és egy-egy csehízetésnél valóságos igazoló eljárás folyik, hogy az illető tényleg köztisztviselő-e. A Dácia (Hum gária) kávéház az első napi adóösszege 238 korona volt, a Központi kávéházban 300 koronát tett ki az összeg, míg a Városi-ban 300 koronát szedtek be ilyen címen az eddig már érvényben volt kátrva, domingó és pezsgő adó nélkül. A kávéosok és vendéglősök sérelmesnek találják az új adórendeletet és mint értesültünk, memorandummal fordulnak a városhoz, amelyben arra kéri a város vezetőségét, hogy az adóösszeget szabja meg egy fix összegben, hogy ne kelljen a vendégeket ilyen módon molesztálni.

Művészet.

Legszébb kaland.

(Vígjáték 3 felvonásban. Írták: Flers, Caillavet és Rey.)

Zenekaros ház előtt mutatta be tegnap az aradi színtársulat a híres francia vígjátékíró-cégnek finom, poétikus vígjátékát, a *Legszébb kaland-ot*. A kacagató helyzetek és szellemes malacságok szerzői ezuttal finom vígjátékot írtak, házasságtörés nélkül. A darab telve van ötletekkel, szellemes mondásokkal, itt-ott szatira csillan elő. A párbeszédök elevenek, sziporkázók, az alakok élnek, mozognak. Kell-e több egy jó vígjátékhoz?

Az előadás mintaszerű, a rendezés és kiállítás stílusos, látványos. Forgács Sándor rendező széles dícséretreméltó munkát végzett. A szereplők közül kitűnt Kertész Dezső, aki a pontos, rend szerető vőlegény alakját felruházta egészséges humorának minden csillogásával. Ez a sokoldalú művész, aki a humorban is mérsékletet tud tartani, tegnap kabinefalakot kreált. Follimiszné maga volt a megtestesült báj és jószág. Kieffer Lujza néhány poétikus hangtól eltekintve kiválóan produkált: elevenség, hangulat jött vele a színpadra. Földes a maga módja szerint figyelmen oldotta meg feladatát, de nem tudott illúziót kelteni. Várnay, mint mindig, ezuttal nemes egyszerűséggel játszott. Feltűnt egy kisebb szerepben biztos fellépésével, szép toaletttel Gyarmathyné, Tóth Böske, Lenkeyné, Benes Tusi, Szabóné és Herold dícséretet érdemelnek. A

darab határozott siker aratott, a közönség sokat mulatott s a főszereplőket többször a függöny elé szólította. (Ky.)

* Odry Lehel — súlyos beteg. A magyar színművészet egykori büszkesége, Odry Lehel, az országos híró operaszenes súlyosan megbetegedett. Röviddel ezelőtt mélységes csapás érte: elhunyt élete-párja. Azóta az agy művész 84 esztendővel a vállain nem találta a helyét. Most beteg lett Odry Lehel, szerető kezek: fia és meave, ápolják s gondos orvosi kezelésben részesül. Kartársai, tisztelői és barátsai szeretetteljes aggodással tekintenek a nagybeteg művész betegágya felé.

* A Gróf Rinaldót, a múlt szezon legnagyobb sikerű operettjét eleveníti fel a héten a színház. A címszerepét ezuttal először éneklí majd Jakabffy Dezső; az ismert együttes egyébként a régi marad. Szombaton délután a Vasgyáros, vasárnap délután pedig a Rip van Winkle van műsorra tűzve. A Rip címszerepét Ladiszlav József éneklí.

* Szenzációs műsor a Modern Kabaréban. Tegnap mutatta be a Modern Kabaré nagyszabású új műsorát, amellyel szenzációs sikert aratott. Az előadás lénypontja a csodás tehetségű Barcarolla duo volt, melynek gyönyörű szép cigánytánca valósággal elbűvölte a nagyszámú közönséget. A lünneményes szépségű táncművésznők valóban megérdemelték a zajos tapsvihart és meleg ünneplést. Elsőrendű erő Gambertó román illuzionista, a cabaré új tagja, aki csodálatos bűvészműtárványaival egy csapásra meghódította a közönséget. Mister Sionel vakmerő akrobata mutatványai páratlanok a maguk nemében. Angeline Bennois francia énekesnő, Nádassy, Kabos, Halász Rózsi, Dalnok Irén, Kassay Mici pompás új magánszámú és két kacagató bohózat teszik még változatossá és vívóssá a nagyszerű új műsort.

Keresek megvételre:

egy nagy könyvnyomdát

magyar és német nyelvrésztörés

két kis könyvnyomdát

magyar vagy német betűlaprésztörés

Bittó-nyomda,
Ujarad 477

Temesváron

iparvállalatok létesítéséhez igen alkalmas, az összes városrészekhez és a két pályaudvarhoz közel, országut mentén fekvő 2 sarki egyenként 1/2 hold nagyságú terület eladó.

Bővebb felvilágosítást: 395

Fejér Lajos

Temesvár, Erzsébetváros Dózsa-utca 31. ad.

Megbízásom van!

antik ezüstök
vásárlására,zárt ajánlatokat a 444
kiadóhivatalba kérek„Antik ezüst”
jeligére.

Békebeli villanyzsínór

ígtató nélküli foglalat viszont eladéknak is

Varga és Resenfeld

villanyzsínór elők, Központi kávéházzal szemben. Elvállalunk házak, lakások évi jókarban tartását, javítások pontosan készülnek, 433

Gyár céljaira alkalmas
2000—5000 □ 447
öl terjedelmű

telek

kerestetik megvételre. Részletes
ajánlatokat „Gyártelep” jel-
igére a lap kiadójába kérünk.

Elősmert tény,

hogy használt férfi ruhákért,
oszmákért és cipőkért, én
fizetem a legmagasabb árat.
Nagyobb mennyiségért
vidékre is kimegyek. 446

A. Schächter
Árpád-tér 4. sz.

Hívásra házhöz is megyek.

NICOALE GÁBOR

csokoládé és cukornemű gyár
ARAD.

Gyári lerakat: Strada Alexandri (Safac-utca) 1

naponta frissen készült!

Gábor - CSOKOLÁDE DESSERT
FONDANT DESSEERT,
DESSERT TEASUTEMENY,
CSEMEGE, TORTAmarcipán-desszertek, Baby-biskóta karlé,
bábi: készre készült nagyban és kicsiben

Apró hirdetések

Levelőzés.

22 éves snálla kereskedő keresi egy 25 év körüli leánnyal, vagy fiatal cs...

Alkalmazást keres

ELSŐRENBDÜ nő ruha varró a legin-

APOLÓ és masszázstó háztartás ajál-

ELVALLALOK mindennemű kézműve-

Alkalmazást nyer

TISZTESSÉGBEN DOLGOS MINDENES,

GYŐRŐKÖK Elvételnek és ár-

KERTESZ gyümölcsészterben és berter-

SEGÉDJEGYZŐ vagy irnok kertész kö-

JOSEF CSALÁDSZOLGÁLO intelligens

PENZBEZÁRÓ, ki irvántartást is

MEZAROS TANULÓNAK felvételt

Vétel és eladás.

KLADÓ Lovász-utca 8. szám alatt új és

"VERITAS" karikahajlé nagy Singer

EGÉSZ ÚJ MÁI (Álmanet) kábit eladó.

KLADÓ jutányosan egy beraktározott,

MEGÉDÜT veséval vennék. Csak a ki-

ZONGHÁ, (hosszú) teljes mérete, lakri-

NYGSA ÉS NEUTRAL szappan, mind-

BUDORAKTAR I. I. Bratiana Dórá

HAZILAS KÉSZÜLT gyümölcs és más

Betörés a kultúrpalotában

(Ellopták a filharmonikusok hangszereit)

Az aradi Filharmoniai Fere-

szerek tűntek el. Elloptak két he-

Külön bizottság elé utalták a magyar ügyet

Párisból jelentik: A Figaro

Franciase óva írti a békeközlere-

Meghívó.

A „Borosjenői Takarékpénztár Részvénytársaság"

XXXII. évi rendes közgyűlésére,

mely 1920. évi február hó 19-án (szombatkor) délelőtt 10 órakor fog megtartani Borosjenőn, az intézet

Tárgysorozat:

- 1. A közgyűlés jegyzőkönyvet hiteltelítő 2 részvényes kijelölése.
2. A mérleg, nyereség és veszteség számla előterjesztése, az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése és a tiszta nyere-

As igazgatóság.

- *) 24. §. A közgyűlésben csak azok bíznak szavazati joggal, akik a közgyűlést egy hónappal megelőzőleg nevükre írt rész-

Table with 4 columns: Item, Amount, Total, and Notes. It lists financial details of the Borosjenői Takarékpénztár, including assets like bonds, cash, and liabilities like shares and deposits.

Borosjenő, 1919. december 31-én.

- Horán Aladár a. k., vezérigazgató.
Léwy Márkusz a. k., igazg.
Strasser József a. k., igazg.
Schreyer János a. k., igazg.
Frisch József a. k., igazg.
Kardos Jenő a. k., pénztáros.